

Súd: Krajský súd Žilina
Spisová značka: 8CoP/14/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5821201057
Dátum vydania rozhodnutia: 31. 10. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Zuzana Hartelová
ECLI: ECLI:SK:KSZA:2023:5821201057.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Žiline, ako súd odvolací, v senáte zloženom z predsedníčky senátu Mgr. Zuzany Hartelovej a členov senátu Mgr. Kataríny Beniačovej a JUDr. Jozefa Turzu, vo veci starostlivosti súdu o mal. deti M.: Z., nar. XX. XX. XXXX a Z., nar. XX. XX. XXXX, bytom u matky, zastúpené Ústredím práce, sociálnych vecí a rodiny, Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Námestovo, so sídlom Námestie Antona Bernoláka 381/4, 029 01 Námestovo, IČO: 30 794 536 ako kolíznym opatrovníkom, deti rodičov - matky: H. Z. M., rod. J., nar. XX. XX. XXXX, bytom H. X, K. R. K. X., zastúpenej právnym zástupcom JANČI & Partners s. r. o., so sídlom Belopotockého 720/2, 031 01 Liptovský Mikuláš, IČO: 47 258 748, a otca: neb. J. M., nar. XX. XX. XXXX, zomr. XX. XX. XXXX, o návrhu navrhovateľov (starých rodičov maloletých detí): 1/ A. J. M., nar. XX. XX. XXXX, bytom S. J. XXX, XXX XX S. J., 2/ H. M., nar. XX. XX. XXXX, bytom S. J. XXX, XXX XX S. J., navrhovateľa 1/, 2/ právne zastúpení JUDr. Evou Kubaskou, advokátkou so sídlom Miletičova 3/A, 821 08 Bratislava, IČO: 51 569 841, o úpravu styku starých rodičov maloletých detí s maloletými deťmi, o odvolaní matky maloletých detí proti rozsudku Okresného súdu Námestovo č. k. 6P/22/2021-215 zo dňa 04. novembra 2022, takto

rozhodol:

Rozsudok okresného súdu potvrdzuje.

Žiaden z účastníkov konania nemá právo na náhradu trov odvolacieho konania.

odôvodnenie:

1. Okresný súd Námestovo (ďalej „okresný súd“ alebo „súd prvej inštancie“) rozsudkom č. k. 6P/22/2021-215 zo dňa 04. 11. 2022 upravil styk navrhovateľov s maloletými deťmi tak, že títo sú oprávnení stretávať sa s maloletými Z., nar. XX. XX. XXXX, a Z., nar. XX. XX. XXXX, počas letných prázdnin každý deň bez prespania od 05. augusta do 10. augusta od 09:00 hod. do 19:00 hod. s tým, že navrhovateľa si maloleté deti každý deň v stanovenom čase prevezmú a každý deň v stanovenom čase aj odovzdajú v mieste bydliska rodičov matky detí na adrese S. J. č. XXX (výrok I.) a počas vianočných sviatkov 26. decembra od 10:00 hod. do 15:00 hod. a 27. decembra od 10:00 hod. do 16:00 hod. s tým, že navrhovateľa deti v stanovenom čase prevezmú a v stanovenom čase aj odovzdajú matke v mieste bydliska rodičov matky detí na adrese S. J. č. XXX (výrok II.). Návrh navrhovateľov vo zvyšnej časti zamietol (výrok III.). Matke uložil povinnosť maloleté deti na stretnutie s navrhovateľmi včas a riadne pripraviť a odovzdať im ich (výrok IV.). Matke zároveň uložil povinnosť v prípade, že sa styk zo závažných dôvodov nebude môcť uskutočniť, oznámiť túto skutočnosť min. 48 hodín pred realizáciou styku, inak bezprostredne po jej vzniku. V prípade neuskutočnenia styku navrhovateľov s maloletými deťmi zo závažných dôvodov, majú navrhovateľa právo na náhradný termín v rozpätí jedného mesiaca v rovnakom rozsahu, v ktorom sa styk neuskutočnil (výrok V.). Matke detí uložil povinnosť umožniť starým rodičom každý týždeň v utorok od 17:30 hod. do 19:00 hod. a v nepárnom týždni aj vo štvrtok od 18:00 hod. do 19:00 hod. kontakt s maloletými deťmi prostredníctvom video hovoru (výrok VI.). Žiadnemu z účastníkov nárok na náhradu trov konania nepriznal (výrok VII.).

2. V odôvodnení konštatoval, že navrhovatelia - starí rodičia maloletých detí sa domáhali úpravy styku s maloletými deťmi v rozsahu uvedenom v návrhu. Návrh odôvodnili tým, že otec maloletých detí, ich syn, zomrel dňa XX. XX. XXXX. Maloleté deti spolu s rodičmi žili od narodenia v rodinnom dome, ktorý je vo vlastníctve navrhovateľov. Počas života otca detí sa s deťmi stretávali takmer na dennej báze, s deťmi si vytvorili silný citový vzťah. Matka detí im po smrti otca detí, cca do apríla 2021 umožňovala stretávať sa s deťmi, aj keď v menšom rozsahu než v minulosti. Od apríla 2021 sa vyhrotili dlhodobé vzťahové a komunikačné problémy medzi starými rodičmi a matkou detí. Matka detí spolu so svojou rodinou negatívne manipuluje deti voči rodine otca, bráni v rozvíjaní vzťahov medzi deťmi a rodinou ich otca, zaťahuje deti do vzťahových problémov, vykresľuje starých rodičov a ich dve dcéry v negatívnom svetle, z čoho sú maloleté deti následne zmätené. Uviedli, že obe maloleté deti majú veľmi radi, majú záujem na zachovaní a udržiavaní rodinných zväzkov detí s rodinou ich otca a pravidelne sa s nimi stretávať. Deťom chcú venovať svoj čas, energiu, načúvať im, hrať a učiť sa s nimi, byť im oporou a obohatiť ich po citovej, rodinnej aj výchovnej stránke.

3. Matka s návrhom navrhovateľov nesúhlasila s odôvodnením, že deťom stretávanie s navrhovateľmi spôsobuje stres a traumu. Postoj detí je podľa nej ovplyvnený nevhodným správaním zo strany starého otca.

4. Vzhľadom na to, že matka detí sa v priebehu konania spolu s deťmi odsťahovala do R. K. X., súd skúmal právomoc slovenských súdov v zmysle Nariadenia Rady (ES) č. 2201/2003 z 27. novembra 2003 o súdnej právomoci a uznávaní a výkone rozsudkov v manželských veciach a vo veciach rodičovských práv a povinností, ktorým sa zrušuje nariadenie (ES) č. 1347/2000 (ďalej len „nariadenie“). Súd dospel k záveru, že právomoc slovenských súdov je daná, pretože maloleté deti mali obvyklý pobyt na území Slovenskej republiky v čase začatia konania

5. Vychádzajúc z ust. § 25 ods. 5, § 36 ods. 2 zákona č. 36/2005 Z. z. o rodine a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon o rodine“), čl. 3, čl. 8 ods. 1 Dohovoru o právach dieťaťa, čl. 24 ods. 2 Charty základných práv Európskej únie mal súd prvej inštancie na základe vykonaného dokazovania za preukázané, že sú splnené podmienky na úpravu styku navrhovateľov - starých rodičov s maloletými deťmi.

6. Súd mal preukázaný zánik manželstva rodičov maloletých detí smrťou otca detí, ktorých sú navrhovatelia ako starí rodičia blízkymi osobami. Súd mal tiež preukázané narušenie vzťahov medzi matkou detí a navrhovateľmi a ich neschopnosť dohodnúť sa na úprave styku navrhovateľov s maloletými deťmi. Súd mal tiež preukázané, že maloleté deti spolu s rodičmi bývali v rodinnom dome postavenom na pozemku bezprostredne susediacom s rodinným domom, v ktorom bývajú navrhovatelia. Obidva rodinné domy sú vo vlastníctve navrhovateľov, čo bolo príčinou zhoršenia vzťahov medzi navrhovateľmi a matkou detí. V júni 2021 sa matka spolu s deťmi presťahovala do rodičovského domu matky detí a od septembra 2021 sa odsťahovali do X. R. K.. Do tohto obdobia sa navrhovatelia s maloletými deťmi stretávali takmer dennodenne a vzájomne si vytvorili silný citový vzťah, maloleté deti boli zvyknuté na starých rodičov a ich rodinné prostredie. Podľa správy kolízneho opatrovníka z obdobia, kedy deti bývali s matkou v S. J., maloleté deti uviedli, že navrhovateľov majú radi, ale vzťahy sa zhoršili, kvôli tomu, že boli svedkom ako navrhovateľ kričal po ich mame. Napriek uvedenému, vzhľadom na to, že maloleté deti sa aj následne stretávali s navrhovateľmi, dospel súd k presvedčeniu, že v prípade intervencie, predovšetkým zo strany matky, sú vzťahy medzi starým rodičmi a maloletými deťmi obnoviteľné.

7. Posudzujúc záujem maloletých detí, súd prvej inštancie, majúci za to, že bránenie styku deťom, prípadne ovplyvňovanie ich postoja, môže mať negatívny vplyv na stabilitu výchovného prostredia a citový vývoj maloletých detí, mal za preukázanú potrebu upraviť styk navrhovateľov s maloletými deťmi, ktorá úprava je v záujme maloletých detí. Návrhu navrhovateľov preto vyhovel a upravil ich styk s maloletými deťmi tak, aby nedošlo k úplnému odcudzeniu sa medzi starými rodičmi a maloletými deťmi, prihliadajúc na vek detí, ich vyjadrenie, traumu ktorou prešli a dĺžku nerealizovaného styku. Nakoľko sa maloleté deti odsťahovali mimo územie Slovenskej republiky, súd upravil stretávanie detí so starými rodičmi počas letných prázdnin v auguste, a to každý deň od 5. augusta do 10. augusta od 09:00 hod. do 19:00 hod. bez prespania tak, aby si deti opäť zvykli na starých rodičov, mali zachovaný kontakt aj so širšou rodinou po svojom otcovi a aby starí rodičia mali priestor na získanie si dôvery detí a obnovenie pevných citových vzťahov z minulosti. Zároveň súd upravil stretávanie navrhovateľov s deťmi aj dňa 26. decembra od 10:00 hod. do 15:00 hod. a 27. decembra od 10:00 hod. do 16:00 hod. tak, aby navrhovatelia mali osobný kontakt s vnúčatami aj počas vianočných sviatkov, prípadne mali priestor na odovzdanie im vianočných darčiekov. Ako miesto prevzatia a odovzdania detí súd určil bydlisko starých rodičov zo strany matky, kde matka s deťmi trávi čas po príchode na Slovensko. Zároveň súd uložil matke detí umožniť starým rodičom každý týždeň v utorok od 17:30 hod. do 19:00 hod. a v nepárnom týždni

aj vo štvrtok od 18:00 hod. do 19:00 hod. kontakt s maloletými deťmi prostredníctvom video hovorov tak, aby starí rodičia mali priestor na upevnenie a prehĺbenie vzťahov s deťmi, aby deti nadobudli opäť pocit dôvery.

8. Súd zároveň matke uložil povinnosť maloleté deti na kontakt s navrhovateľmi pripraviť, ako aj povinnosť matke v prípade nemožnosti realizácie styku detí s navrhovateľmi túto skutočnosť navrhovateľom vopred oznámiť s tým, že navrhovatelia v takom prípade majú nárok na náhradný termín, v ktorom sa bude ich kontakt s deťmi realizovať.

9. O trovách konania súd rozhodol s poukazom na ustanovenie § 52 Civilného mimosporového poriadku (ďalej „C. m. p.“).

10. Proti rozsudku okresného súdu čo do výrokov I., II., IV., V. a VI. podala matka maloletých detí odvolanie, ktorým sa domáhala jeho zmeny, spočívajúcej v zamietnutí návrhu navrhovateľov, alternatívne jeho zrušenia a vrátenia veci súdu prvej inštancie na ďalšie konanie.

11. Podľa matky detí súd nesprávne vyhodnotil účastníkmi tvrdené skutočnosti, v dôsledku čoho dospel k nesprávnym skutkovým zisteniam a takto nesprávne zistený skutkový stav následne nesprávne posúdil, majúť zároveň zato, že vydané rozhodnutie nie je v najlepšom záujme maloletých detí.

12. Uviedla, že vzťahy medzi starými rodičmi a ňou sú v značnej miere narušené, a to predovšetkým nevhodným správaním sa starých rodičov voči nej. Maloleté deti boli viackrát svedkami toho, keď sa k nej starý otec nevhodne správal, keď bývali v susedstve so starými rodičmi boli deti svedkami častých hádok starých rodičov a rodičov. Príčin sporov bolo viac, ale predovšetkým to bol rodinný dom, v ktorom s deťmi bývali. Vzhľadom na zlé vzájomné vzťahy nie je podľa matky akákoľvek úprava styku maloletých detí so starými rodičmi, resp. akékoľvek nariadenie kontaktu maloletých detí so starými rodičmi v najlepšom záujme maloletých detí, a to aj s poukazom na vznikajúci konflikt lojality maloletých detí a následný pocit viny, keď vzhľadom na nezhody medzi starými rodičmi a matkou, odmietajú sa stretávať so starými rodičmi. Takéto stretávanie im spôsobuje stres, sú rozrušené, odmietajú telefonáty so starými rodičmi. Maloleté deti nemajú záujem so starými rodičmi komunikovať, ani im reagovať na správy a stretávať sa s nimi. Uvedené vyplýva aj zo správy kolízneho opatrovníka.

13. Matka poukázala na to, že maloleté deti prežili stratu svojho otca, ktorý tragicky zahynul (po hádke so starými rodičmi, ktorej svedkami boli aj maloleté deti), čo bola pre ne značne traumatizujúca udalosť a ostal im už len jeden rodič - matka, ktorá im musí nahradiť aj otca. Vzhľadom na konflikty a zlú komunikáciu zo strany starých rodičov nie je podľa matky striktná úprava styku starých rodičov s maloletými deťmi v ich najlepšom záujme, nakoľko maloleté deti sú nútené vybrať si medzi ňou a starými rodičmi, dochádza u nich ku stresovej situácii, ku konfliktu, keď sú nútené stretávať sa, resp. komunikovať so starými rodičmi, a to aj napriek tomu, že nesúhlasia s tým, ako sa títo správajú k nej.

14. Matka uviedla, že pre zhoršený psychický stav maloletých detí, predovšetkým z dôvodu neustálych konfliktných situácií vo vzťahu k starým rodičom, navštevuje s maloletými deťmi detského psychológa. Podľa vyjadrenia psychologičky, pre deti bude nariadené stretávanie sa so starými rodičmi z psychologického hľadiska náročné a môže sa to preukázať na ich ďalšom zdravom vývine.

15. Matka poukázala tiež na to, že v súčasnosti býva aj s maloletými deťmi v R. K. X., kde pracuje a maloleté deti tu navštevujú školské zariadenia. Nie je v jej možnostiach, aby pricestovala na Slovensko vždy v čase tak, ako to určil súd, vzhľadom k tomu, že pracuje a maloleté deti navštevujú školské zariadenia. Je samoživiteľkou rodiny, jej príjmy sú obmedzené a nie je vždy v jej možnostiach cestovať na Slovensko, a to aj vzhľadom na cestovné náklady, ale tiež na pracovnú vyťaženosť a plán dovoleníek v zamestnaní.

16. Matka ďalej poukázala na možnosť preniesť príslušnosť na prejednanie na X. súd, majúť za to, že je v najlepšom záujme maloletých detí, aby vec prejednal a rozhodol súd v X., kde maloleté deti žijú už viac ako rok, majú tam svoj domov, priateľov, vytvorené sociálne a rodinné prostredie, navštevujú tam školské zariadenia a detského psychológa.

17. Kolízny opatrovník vo vyjadrení k odvolaniu zotrval na svojich predchádzajúcich vyjadreniach. Uviedol, že akákoľvek úprava styku medzi starými rodičmi a maloletými deťmi bude ťažko realizovateľná z dôvodu vzdialenosti účastníkov konania, zosúladenia pracovných povinností matky, s ohľadom na situáciu matky ako samoživiteľky, tiež finančných nákladov a školských povinností detí. Konštatoval, že úprava realizácie styku by mala spočívať predovšetkým na dohode medzi účastníkmi konania.

18. Navrhovatelia vo vyjadrení k odvolaniu navrhli rozsudok okresného súdu ako vecne správny potvrdiť.

19. Tvrdenia matky v odvolaní považovali za účelové. Uviedli, že v konaní pred súdom prvej inštancie bolo preukázané, že medzi nimi a maloletými deťmi bol vybudovaný pekný citový vzťah a k obmedzeniu a prerušeniu ich kontaktu s deťmi došlo z dôvodu narušenia vzťahov medzi nimi a matkou detí.

20. K matkou predloženému potvrdeniu o maloletými deťmi absolvovanom stretnutí v poradenskom centre pre mládež a rodinnú terapiu v X., poukázali na to, že toto je bez bližšej špecifikácie dôvodu, pre ktorý sa maloleté deti takejto terapie zúčastňovali. V tejto súvislosti poukázali tiež na to, že matka detí v konaní pred súdom prvej inštancie netvrdila, že maloleté deti navštevujú nejakú terapiu pravidelne a nepretržite. Obsahom uvedeného potvrdenia nie je tvrdenie matky, že pre deti bude nariadené stretávanie sa so starými rodičmi z psychologického hľadiska veľmi náročné a môže sa to preukázať na ich ďalšom vývine.

21. V ďalšom uviedli, že to či dôjde ku konfliktu lojality u maloletých detí a následnému pocitu viny je len v rukách matky detí, ktorá ich vychováva. Ak ich bude vychovávať tak, že sa ich netreba zbaviť ani sa ich báť, uvedená námietka je zbytočná. Maloleté deti si nemusia vyberať medzi matkou a nimi - kontaktom s nimi môžu deti udržiavať a rozvíjať vzťah s rodinou nebohého otca, vedieť o svojom pôvode a o svojich koreňoch, čo im môže v budúcnosti pomôcť pochopiť samých seba.

22. Pokiaľ ide o miesto preberania detí, uviedli, že toto súd upravil výlučne na žiadosť matky, ktorá odmietla, aby sa stretnutia realizovali v X..

23. K námietke matky o nemožnosti pravidelne cestovať na Slovensko z finančných dôvodov a zabezpečiť tak realizáciu ich styku s deťmi poukázali na trvanie matky, aby sa stretnutia realizovali na území Slovenskej republiky a na tvrdenie matky, že v Slovenskej republike má morálne záväzky, pre ktoré bude cestovať na Slovensko, ako aj skutočnosť, že matka aj s mal. deťmi v r. 2022 trávila v Slovenskej republike časť prázdnin.

24. Uviedli, že dohoda medzi nimi a matkou detí ohľadne ich stretávaní nie je možná, matka ich má blokovanych, čím reálne nemajú možnosť skontaktovať sa s ňou za účelom dohody.

25. Matka v replike (vyjadrení k vyjadreniu navrhovateľov a kolízneho opatrovníka) zotrvala na podanom odvolaní, voči vyjadreniu kolízneho opatrovníka nemala výhrady.

26. Uviedla, že predpokladom stretávaní sa detí so starými rodičmi je predovšetkým urovanie vzájomných vzťahov medzi ňou a starými rodičmi, pričom zo strany starých rodičov takáto snaha nie je, čoho dôkazom je aj toto súdne konanie. Je potrebná zmena nepriateľského postoja starých rodičov voči nej a s tým súvisiaci konflikt lojality zo strany detí. Emočne vypätý vzťah najmä medzi starými rodičmi a ňou sťažuje vzájomné vzťahy medzi ňou, maloletými deťmi a starými rodičmi.

27. Podľa matky je potrebné rešpektovať aj jej súkromný život a súkromný život detí. V tejto súvislosti uviedla, že je pravda, že má rodičov a príbuzných na Slovensku a bude ich aj naďalej navštevovať, avšak návštevy bude realizovať na základe vlastného uváženia, vzhľadom na svoje možnosti a s ohľadom na jej pracovné zaťaženie a školské povinnosti detí.

28. Ďalšie vyjadrenia neboli účastníkmi konania v odvolacom konaní produkované.

29. Krajský súd ako súd odvolací (§ 34 C. s. p.), po zistení, že odvolanie bolo podané včas, účastníkom konania (§ 362 C. s. p., § 7 C. m. p.), proti rozhodnutiu, ktoré možno napadnúť týmto opravným prostriedkom (§ 355 ods. 1 C. s. p.), bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 385 ods. 1 a contrario C. s. p.) preskúmal rozsudok okresného súdu v rozsahu podľa § 65, § 66 C. m. p. a rozsudok okresného súdu podľa § 387 ods. 1 C. s. p. ako vecne správny potvrdil.

30. Odvolací súd po preskúmaní napadnutého rozsudku a konania, ktoré mu predchádzalo, dospel k záveru, že súd prvej inštancie na základe vykonaných dôkazov dospel k správnym skutkovým zisteniam a jeho rozhodnutie vychádza i zo správneho právneho posúdenia veci. Nakoľko aj odôvodnenie písomného vyhotovenia rozsudku zodpovedá kritériám uvedeným v ust. § 220 ods. 2 C. s. p., odvolací súd podľa § 387 ods. 2 C. s. p. konštatuje správnosť týchto dôvodov a v podstatných bodoch na ne odkazuje. Odvolanie matky maloletých detí nepovažoval odvolací súd za dôvodné.

31. Zákon o rodine v ust. § 36 ods. 2 zakotvuje právny rámec úpravy styku medzi maloletým dieťaťom a blízkymi osobami jeho zomrelého rodiča v prípade, ak manželstvo, z ktorého pochádzajú maloleté deti, zaniklo smrťou jedného z manželov a ak je to potrebné v záujme maloletého dieťaťa a ak to vyžadujú pomery v rodine. V takom prípade môže súd na návrh upraviť styk maloletého dieťaťa s blízkymi osobami zomrelého manžela. Blízkymi osobami sú nesporne aj starí rodičia maloletých detí, v prejednávanej veci starí rodičia detí z otcovej strany (t. j. rodičia otca detí).

32. Súd prvej inštancie na základe vykonaného dokazovania dospel k záveru, že v prejednávanej veci sú splnené podmienky pre úpravu styku navrhovateľov s maloletými deťmi, s ktorým záverom sa odvolací súd stotožňuje.

33. Z vykonaného dokazovania bolo preukázané, že v minulosti, pokiaľ žil otec maloletých detí, prebiehalo stretávanie maloletých detí s navrhovateľmi bez problémov. Maloleté deti bývali spolu s rodičmi v priamom susedstve navrhovateľov, s týmito sa pravidelne stretávali, navrhovatelia pomáhali rodičom maloletých detí s ich výchovou. Maloleté deti trávievali čas aj u navrhovateľov. Bolo tomu tak aj po smrti otca detí, pričom k zmene došlo zjavne v dôsledku majetkových nezhôd medzi matkou maloletých detí a navrhovateľmi, predovšetkým ohľadne rodinného domu v ktorom maloleté deti spolu s rodičmi, a po smrti otca už len s matkou, bývali a ktorý je vo vlastníctve navrhovateľov. Vzniknutý konflikt viedol k odsťahovaniu sa matky maloletých detí spolu s deťmi k rodičom matky detí (t. j. starým rodičom detí z matkinej strany), následne sa matka odsťahovala spolu s deťmi mimo územia Slovenskej republiky. Od tohto obdobia došlo k obmedzeniu styku maloletých detí s navrhovateľmi, z ktorého dôvodu sa navrhovatelia domáhajú úpravy styku s maloletými deťmi súdnou cestou.

34. Odvolací súd sa stotožnil aj so záverom súdu prvej inštancie, že úprava styku maloletých detí s navrhovateľmi je v záujme maloletých detí, vzhľadom na silné citové väzby, ktoré v minulosti mali, návyk detí na pravidelný kontakt s navrhovateľmi, ktorí pomáhali pri ich výchove už od malička. Prerušenie stykov medzi navrhovateľmi a maloletými deťmi môže za týchto okolností viesť k narušeniu stability výchovného prostredia maloletých detí, ich duševného a citového rozvoja. I podľa odvolacieho súdu je v záujme maloletých detí stretávať sa a udržiavať vzťahy aj so starými rodičmi zo strany ich otca, čo ich môže obohatiť po citovej, rodinnej a výchovnej stránke. Kontakt maloletých detí s navrhovateľmi je potrebné pre zachovanie identity maloletých detí a ich rodinných väzieb.

35. Pokiaľ matka v odvolaní nesúhlas s úpravou styku navrhovateľov s maloletými deťmi odôvodnila konfliktom lojality, ktorý môže u maloletých detí vzniknúť, správne navrhovatelia vo vyjadrení k odvolaniu uviedli, že k tomuto nemusí dôjsť v prípade, ak matka bude maloleté deti podporovať v kontakte a rozvíjaní vzťahov s navrhovateľmi ako starými rodičmi. Je potrebné si uvedomiť, že dieťa je najviac ovplyvnené a podriaduje sa výchove rodičov, ktorí zo zákona zodpovedajú za jeho výchovu. Dieťa preberá názorové hodnoty rodiča, je od neho závislé, a teda závisí predovšetkým od matky, či konflikt lojality u maloletých detí v súvislosti s udržiavaním vzťahu s navrhovateľmi dôjde. Z dokazovania vykonaného súdom prvej inštancie bolo jednoznačne preukázané, že vzťah navrhovateľov a maloletých detí bol počas života otca maloletých detí, ale aj istý čas po jeho smrti vrelý, maloleté deti boli v častom kontakte s navrhovateľmi, a to aj napriek matkou tvrdenému nevhodnému správaniu sa starého otca, ku ktorému malo podľa tvrdení matky dochádzať aj za života otca maloletých detí, a ktoré malo mať vplyv na vzťah detí k navrhovateľom. Je zrejmé, že k narušeniu vzťahov medzi maloletými deťmi a navrhovateľmi došlo v dôsledku zamedzenia ich kontaktu zo strany matky, správania sa a názorov matky, ktorej názory ovplyvnili i maloleté deti ako aj riešenia konfliktov medzi matkou a navrhovateľmi pred deťmi. Samotný negatívny vzťah medzi matkou detí a navrhovateľmi, ktorého príčinou boli prioritne majetkové spory (samotná matka v odvolaní uviedla, že príčinou sporov bol predovšetkým rodinný dom, v ktorom s deťmi bývali), by však nemal byť dôvodom, pre ktorý by mali maloleté deti prísť o kontakt s rodinou zosnulého otca, a tak aj o možnosť zachovania časti svojej identity a rodinných väzieb. Je potrebné, aby matka maloletých detí a navrhovatelia našli spoločnú reč a určili si priority a hodnoty, ktoré budú na prospech maloletých detí, čo sa nezaobíde bez vzájomných kompromisov, a to z oboch strán. Keďže účastníci konania dosiaľ nenašli spoločnú reč, v dôsledku čoho dochádza k odcudzeniu sa maloletých detí a navrhovateľov, je dôvodná úprava stretávania sa navrhovateľov s maloletými deťmi. V podaní takéhoto návrhu a zotrvaní na ňom nemožno za daného stavu vidieť neochotu urovnať vzťahy medzi matkou a navrhovateľmi. Je na účastníkoch konania, aby sa pokúsili nájsť kompromis a spoločnú reč, pokiaľ ide o maloleté deti. V prípade, ak dôjde k zmene pomerov a k dohode účastníkov ohľadne stretávania sa maloletých detí s navrhovateľmi a účastníci sa touto dohodou budú riadiť, môže dôjsť k zmene alebo dokonca zrušeniu uvedeného rozhodnutia.

36. Pokiaľ matka v odvolaní poukázala na to, že pre zhoršených psychický stav maloletých detí navštevuje s deťmi detského psychológa, o čom predložila aj potvrdenie, na pojednávaní pred súdom prvej inštancie dňa 04. 11. 2022 matka uviedla, že deti v X. psychológa nenavštevujú, prvýkrát bola u psychologičky pred pojednávaním, aby sa s nimi porozprávala a ako ich vníma, lebo mala pocit, že sú v

strese. Z uvedeného nevyplýva čo je dôvodom návštev psychológa v zmysle potvrdenia predloženého matkou spolu s odvolaním (ktoré je navyše v nemeckom jazyku), resp. že by dôvodom návštevy psychológa bolo riešenie vzťahu maloletých a navrhovateľov.

37. Pokiaľ ide o rozsah styku, súd prvej inštancie zohľadnil, že maloleté deti majú bydlisko mimo územia Slovenskej republiky, kde navštevujú školu a kde je v súčasnosti sústredený ich život. Z uvedeného dôvodu stretávanie sa navrhovateľov s maloletými deťmi upravil počas školských prázdnin v R. K. X., kedy si maloleté deti nemusia plniť školskú dochádzku. Uvedené rovnako umožňuje matke, ktorá pracuje v školstve, naplánovať si pracovné povinnosti a dovolenku tak, aby kontakt maloletých detí s navrhovateľmi v zmysle rozhodnutia súdu umožnila. Odvolací súd sa stotožnil aj s uložením povinnosti matke umožniť v určenom čase navrhovateľom kontakt s maloletými deťmi prostredníctvom video hovoru. Keďže došlo k určitému odcudzeniu sa maloletých detí a navrhovateľov v dôsledku nerealizovania styku, môže takýto kontakt maloletých detí s navrhovateľmi prispieť k opätovnému naviazaniu, resp. obnove tohto vzťahu medzi navrhovateľmi a maloletými deťmi.

38. K otázke právomoci slovenských súdov odvolací súd poukazuje na bod 13. odôvodnenia napadnutého rozhodnutia.

39. Vychádzajúc z vyššie uvedených skutočností a záverov odvolací súd napadnutý rozsudok okresného súdu podľa § 387 ods. 1 C. s. p. ako vecne správny potvrdil.

40. O trovách odvolacieho konania rozhodol odvolací súd podľa § 52, § 58 C. m. p. v spojení s § 396 ods. 1 C. s. p. tak, že žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov odvolacieho konania, keď nezistil dôvody pre priznanie náhrady trov konania niektorému z účastníkov konania.

41. Toto rozhodnutie prijal senát odvolacieho súdu pomerom hlasov 3 (za) : 0 (proti).

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa. (§ 419 C. s. p.)

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. (§ 420 C. s. p.)

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n). (§ 421 ods. 1, 2 C. s. p.)

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,

b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie. (§ 422 ods. 1 a 2 C. s. p.)

Dovolanie nie je prípustné proti rozsudku, ktorým sa vyslovilo, že sa manželstvo rozvádza, že je neplatné alebo že nie je a proti uzneseniu v konaní o návrat maloletého do cudziny vo veciach neoprávneného premiestnenia alebo zadržania. (§ 76 C. m. p.)

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné. (§ 423 C. s. p.)

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy. (§ 427 ods. 1 C. s. p.)

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania (ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje a podpis) uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh). (§ 428 C. s. p.)

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom.

Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 C. s. p.).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania. (§ 430 C. s. p.)